

ANGREB AF HAVREÅL I VÅRSÆD

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Hvert år ses tilfælde af havrecystenematoder eller "havreål". Havre er mest følsom for angreb og både modtagelige og resistente havresorter skades af angreb. De fleste vårbygsorter er resistente, men ikke alle. Alle vårhvedesorter er modtagelige.

Hvert år ses tilfælde af angreb af havrecyste-nematoder eller "havreål" i havre. Havre er mest følsom for angreb efterfulgt af vårhvede og vårbyg.

I havre kan der ved større tætheder af havrecystenematoder forekomme relativ store udbyttetab både i modtagelige og resistente sorter. I de resistente vårbygsorter er tabene ved angreb derimod langt mindre.

Vintersæd kan også angribes af havrecystenematoder og opformere nematoderne, men skades meget mindre af angreb end vårsæd, fordi rodnettet er mere udviklet i vintersæd, når nematoderne angriber i foråret.

Majs angribes også af havrecystenematoder og kan skades, men der sker ikke nogen opformering i majs. Havrecystenematoderne suger på rødderne, men der udvikles kun sporadisk cyster på majs, så majs virker sanerende.

Ved planlægning af sædskiftet skal der tages hensyn til, at havreål ikke bliver opformeret.

SVÆKKEDE PLANTER

De angrebne planter er svage, og rødderne bliver meget korte, forgrenede og tykke. I havre bliver bladene tit rødlig. Angreb optræder pletvis eller stribevis i marken. Se billede 1-3.

De knappenålsstore hvide cyster bliver synlige fra omkring primo juni. I laboratoriet kan rødderne dog farves med jod, og nematoderne kan herved ses i mikroskop på et tidligere

tidspunkt.

Skadevirkningen af havreål er større, når planterne i forvejen er svækkede af dårlige vækstbetingelser som f.eks. tørke.

SORTERNES MODTAGELIGHED

Af havre er kun sorten Dominik resistent. Alle vårhvedesorter er modtagelige.

De fleste af de dyrkede vårbygsorter er resistente mod havrecystenematoder, men ikke alle, som det fremgår af tabel 1.

Tabel 1. Oversigt over nogle af de mest udbredte vårbygsorters modtagelighed for havrecystenematoder (www.Sortinfo.dk).

Sort	Modtagelighed, m = modtagelig, r = resistent	Sort	Modtagelighed, m = modtagelig, r = resistent
RGT Planet	r	Feedway	r
KWS Irina	r	Laureate	m
Evergreen	r	Ellinor	m
Laurikka	r	Dragoon	r
Flair	r	Chanson	m
Newway	r	Raceway	r
Scholar	m	KWS Fantex	r

RESISTENTE SORTER NEDSÆTTER BESTANDEN MEN SKADES OGSÅ

Ved store tætheder af havrecystenematoder skades resistente sorter også. Udbyttetabet ved angreb i de resistente havresorter er væsentlig større end ved angreb i de resistente vårbygsorter. Ved man, at der er mange havrecystenematoder i jorden, anbefales det derfor at dyrke en resistent sort af vårbyg fremfor en resistent sort af havre, indtil bestanden er reduceret.

Ved dyrkning af resistente sorter kan regnes med en reduktion af nematodmængden på omkring 60 pct. om året. Ved dyrkning af ikke værter (ærter, raps o.lign.) kan regnes med en reduktion af nematodmængden på omkring 50 pct. om året.

JORDPRØVE

En jordprøve udtaget i efteråret kan afsløre tætheden af nematoder. Jordprøverne kan f.eks. analyseres via firmaet Eurofins Agro, telefon: 7660 4242 agro@eurofins.dk, praktiske

spørgsmål og 2686 4395 Louise Lund Christensen, LouiseLundChristensen@eurofins.dk, for faglige spørgsmål.

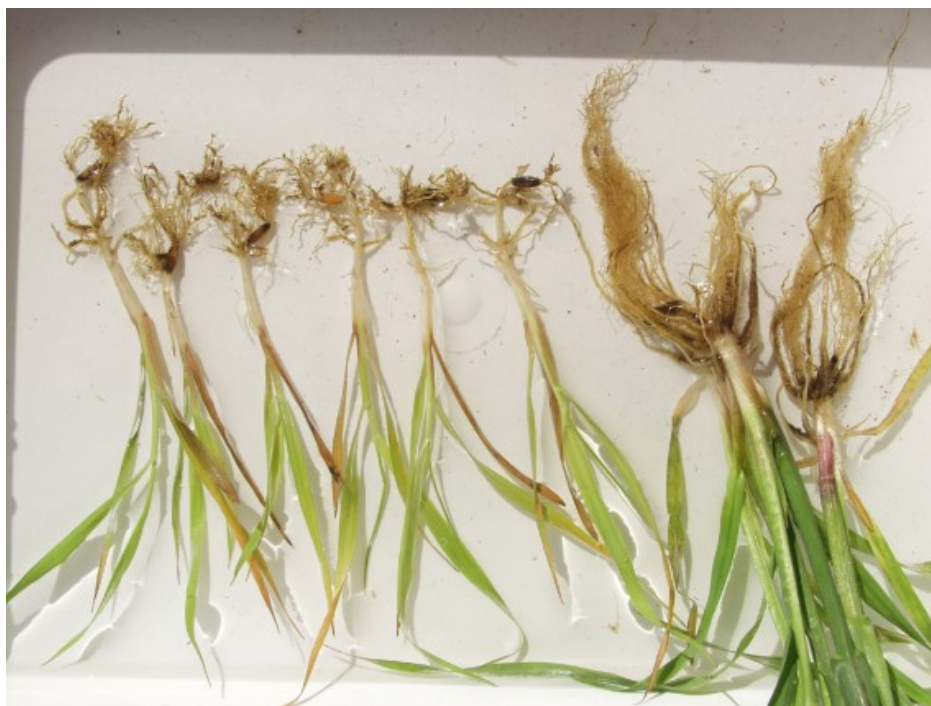
Kontakt firmaet før indsendelse af jordprøver. Prøverne analyseres i Holland og kan afleveres ved den lokale prøvetager eller sendes til:

Eurofins Agro

Ladelundvej 85

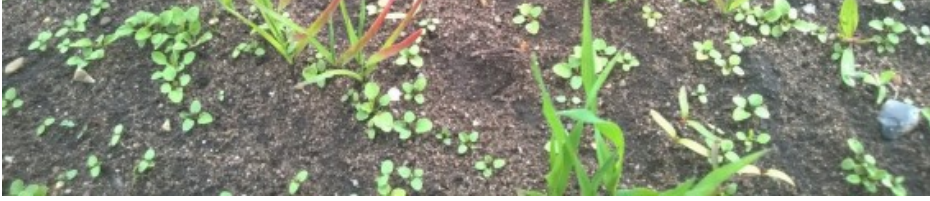
6600 Vejen

Prisen er 904 kr. ekskl. moms (anvend koden DR483/200).

Billede 1. Havreplanterne til venstre er angrebet af havreålb. Rødderne er meget korte, forgrenede og fortykkede, og bladene er tit rødlige i havre. Angreb optræder pletvis eller stribevis i marken. De små hvide cyster ses først fra omkring primo juni. Før cysterne bliver synlige kan man i laboratoriet farve med jod og herved påvise nematoderne.

Billede 2. Angreb af havrecystenematoder i havremark. Foto: Henning Kongstad, Landbrugsrådgivning Syd.

Billede 3. Angreb af havrecystenematoder i en havremark. Hvor jorden er mest fast, vokser planterne bedre, hvilket tit ses ved angreb af havreål. Foto: Henning Kongstad, Landbrugsrådgivning Syd.

Kontakt din lokale rådgivningsvirksomhed, hvis du vil vide mere om dette emne.